

Зотплуйсь

— Це мати, мила мати
Зі своїм малям-синком
Тихо стала серед хати
На молитву перед сном.

Микола ЩЕРБАК

Ч.П. 5(390)

ТРАВЕНЬ — МАУ

1990

ГОТУЙСЬ

Журнал пластового новацтва
Видає Головна Пластова Булава
Редагує Колегія

пл. сен. Тоня Горохович, пл. сен. Денис Беднарский

“HOTUYS”

a Ukrainian Monthly Magazine for Children
published by Plast Publishing,
2199 Bloor St., West,
Toronto, Ont., M6S 1N2, Tel.: (416) 769-7855

З друкарні Мирона Баб'юка
1525 Emerson Street
Rochester, N.Y. 14606
Tel.: (716) 458-2133

Адреса Редакції і Адміністрації:
HOTUYS MAGAZINE
2199 Bloor St. West.
Toronto, Ont., M6S 1N2,
Canada Tel.: (416) 769-7855

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУЙСЬ” ВІД СІЧНЯ 1989 р.
25.00 американських доларів.
Ціна одного прим. — \$2.50

„Готуйсь”
Інтернаціональне стандартно-серійне число
(ISSN) 00468061

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION
144 Second Ave., New York, NY 10003

• Ілюстрації в цьому числі: Д. Бродгед, М. Бутовича, Д. Даревич, В. Ковальчук, М. Левицького, П. Холодного, М. Худяка.

• На обкладинці: Мати з дитиною моляться. Малюнок Е. Козака з „Веселки” — дитячого журналу.

ЗМІСТ

Сторінка

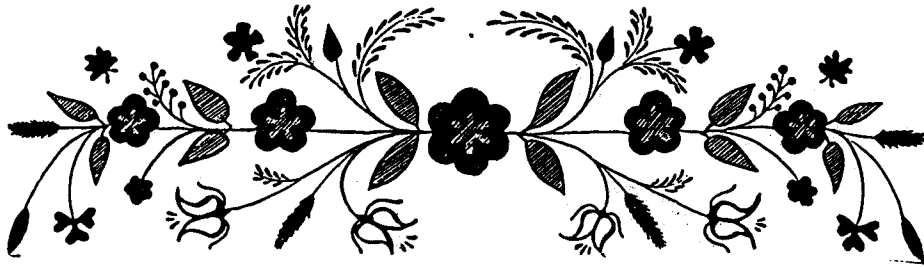
1. Л. Храплива: У Свято Матері
А. Камінчук: Книжечка про маму
2. За Н. Наркевич: Перший пролісок для Тараса
3. П. Воронько: Наше ластів'я
4. Н. Наркевич: Вінок для Матусі
5. Сестр. Уля: Подарунки для Мами в День Матері
6. За М. Погідним: Срібна гривна
8. ххх: Ой весна, весна (народня пісня)
9. М. Стельмах: Дощ
10. ххх: Найкраще завдання
11. Сторінка пластових малят: А. Камінчук
— Дятликова школа, Дощ-косарик
П. Воронько: Липка, ххх: Стільки помилок
12. Л. Храплива: Казка про Чмелика
13. М. Зелик: Чого Україно?
14. Крутиголівки для мудрої дитинки
15. Наше листування, Розгадки крутиголівок
16. Галерія „Готуйсь”, Майстеркування в картинках.

Цьогорічне наше гасло:

ПРАЦЮЙ НАД СОБОЮ —
ДЛЯ СЕБЕ
І ДЛЯ ІНШИХ!

У СВЯТО МАТЕРІ

Травень розкинув
Квіти в діброві,
Килими стелять —
Трави шовкові.

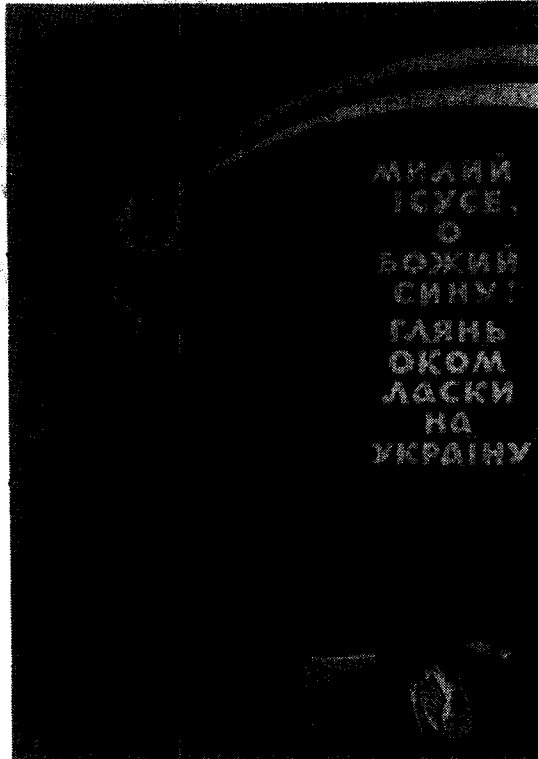
То не пташата
Щебечуть в гаю,
То новачата
Пісню співають.

То новачата
Прийшли з квітками
Пошанувати
Три наші мами:

Що першу — нашу
Матінку рідну
Любу, мов сонце,
Добру, погідну.

Другу — Вкраїну,
Новацьку мрію.
Третю — на небі
Матір Марію.

Леся Храплива

КНИЖЕЧКА ПРО МАМУ

Досить жатрів,
Годі смішки,
Ми берем у руки
Книжку.

Кожна літерка
І кома
Нам відома,
Нам знайома.

Прочитайте й ви
Із нами
Гарну книжечку
Про маму!

Анатолій Камінчук

ПЕРШИЙ ПРОЛІСОК ДЛЯ ТАРАСА

Маленька квіточка-проліска солодко спала у своїй темній земляній комірці. Виглядала вона зовсім не так, як ми її знаємо, на весні — в синім віночку в зеленому убранні. Восени вона ставала маленькою кругленькою цибулькою з двома білими зубочками-листочками над голівкою, та тоненькими білими волосками-корінцями, що виглядали з-під її золотистої сукні.

Спала квіточка тихо довгу-довгу зиму. Раптом вона прокинулася, бо хтось уперто стукав до її комірки. Прислухалась квіточка і гомін видався їй знайомим. Це жебоніла вода у струмочку, що протікав недалеко від її комірки. Розплющила вона очка і запитала:

— Хто там стукає?

До комірки заглянув хробачок, що теж недалеко мав свій куточок.

Гей, ти сплюхо, не спи, вставай! Чуєш? Чуєш вже біжать струмочки, сніг розтопився, сонечко гріє! Весна вже йде до нас!

Проліска випросталася, рученьками зробила собі віконечко в комірці. „Як же гарно на світі!” — сказала. І стала квіточка рости все вище і вище. Її білі рученята позеленіли і перетворилися у зелені листочки, а голівка засиніла чудовими пелюстками, як у віночку.

Вона виглянула з-під снігу, що не скрізь ще розтанув, всміхнулася своєю

золотою серединкою до сонечка, до блакитного неба, до свого приятеля хробачка.

— Який же гарний світ, яке ласкаве сонечко! Але я не бачу ще Весни, де вона? Хробачку, ти вже її бачив?

— Зачекай, вона вже йде! Чуєш у небі вже задзвеніли жайворонки, а за ними прилетять ластівки, вони привезуть Весну на хмаринці рожевій усю у квітах. Ще вище підвелась квіточка з-під снігу і синіми очками вдивлялась у небесну блакить — виглядала з вирію ластівок і красуню-Весну.

На той час прибігли до лісу дітки. Залунав їх веселий сміх, задзвеніли голоси. Якийсь голосок задзвенів біля проліски.

— Ой, Христинко, дивись, уже проліски зацвіли! Які сині, які гарні!

Чийсь маленькі рученята схопили за ніжку квіточку і піднесли вгору.

— Ой, як боляче! Що ж тепер буде

зо мною, — думала квіточка. А над нею схилилось вже кілька дитячих голівок.

— І я знайшла проліску, і я, і я! — зі всіх боків збіглися діти з квітками в руках. Вони тішились ними, придивлялися. А Христинка, як найстарша серед них, звернулася до всіх дітей:

— Обережно несить їх додому. Тепер уже маємо чим прикрасити портрет нашого Кобзаря на святі. Мама мені казала, що в Україні всі діти збирають перші весняні квіти, щоб прикрасити портрет Тараса у його свято. Ми також хочемо так робити.

І хоч у квіточки боліла ніжка, бо ми її відірвали від рідної землі, але вона тішилася, що недаремне її забрали діти з лісу, що вона буде втіхою для всіх учасників святкувань Великого Кобзаря. Востаннє глянула на лісок, на землю, з якої виросла, побачила там хробачка та тихенько обізвалась до нього:

— Любий хробачку, не побачила я красуні Весни, але дітям я теж потрібна. Привітай її від мене сердечно. Скажи їй,

НАШЕ ЛАСТІВ'Я

Над ганком гніздо ластів'яче,
У нім ластів'ята малі.
Одненьке упало і плаче
В дворі, на холодній землі.
Ми влізли під дах по драбині
Й поклали в гніздо пташення.
А ластівка хворій дитині
Приносила ліки щодня.
І ми ластів'я доглядали,
Казали:

„То наше пищить”.
З драбини його годували,
Давали по крапельці пить.
А вчора дивились, раділи,
Коли до гаїв за село
З гнізда ластів'ята летіли
Між ними і наше було.

Платон Воронько

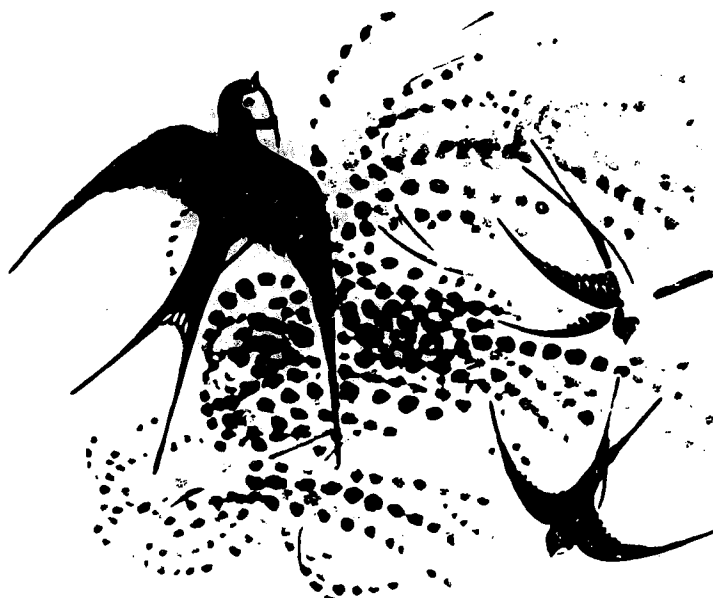
Рис. Л. Вакович

що я мушу допомагати дітям, я знаю, що вона не погнівається, вона це розуміє.

А хробачок також тихенько відповів:

— Твоя правда, мила квітко! Не гніватиметься царівна Весна, бо квіти і діти будуть урочисто святкувати народження великого поета — борця за великі ідеали правди, добра і краси, любови до Бога і рідного народу.

Скорочено за Ніною Наркевич

ВІНОК ДЛЯ МАТУСІ

Гануся посередині сцени й плете вінок,
співає на мелодію „Вію, вію, вію...”

Вію, вію вію вінок,
Треба, треба мені квіток
Цей віночок на Мамин День,
Як же рада буде Мама у свій
день.

Рожечка (входить):

Я найкраща у городі,
Радо стану у пригоді:
Буду я Матусі Свято
Своїм квітом величати.

Дзвіночки (входять):

Всім відомий я дзвіночок.
Ой, прийміть мене в віночок,
Буду радісно дзвеніти
Для Матусі „Многі Літа!”

(Беруться за руки з Рожечкою, крутяться довкола Ганусі та співають разом з нею ту саму пісню).

На свою жовтеньку вроду.
У віночок прошусь ревно,
А зрадіє Мама певно!

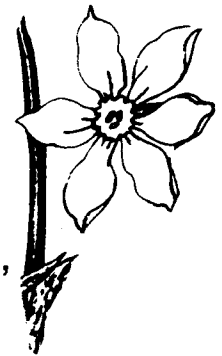
Всі зупиняються біля Ганусі, віддають їй свої квіти, вона заплітає їх у вінок. Чекаючи на закінчення плетення вінка, весь час співають „Вію, вію, вію вінок”. Скінчивши плести вінок, всі квіти стають в ряд, показують вінок усім присутнім і співають або деклямують віршик:

Мак (входить):

Я ж червоний, чорні вуса!
Мак в віночку бути мусить,
Бо це знають усі діти:
Маки — це любови квіти!

(Усі квіти крутяться, співають).

Ой, Матусю, наша мила
Ти ж на світі в нас одна.
Побажаємо Тобі ми
Жити довгії літа.

Волошка (входить):

Я волошка із пшениці,
З української землиці,
Де дівчатком ще ходила
Наша Мама, наша мила...

(Ходять довкола і співають)

Ти, Матусю, наша рідна
Найлюбіша для нас Ти,
Слухатись Тебе ми будем,
Поважати й берегти.

Ромен (входить):

Не забудьте і про мене,
Променистого ромена!
Мамі б'ється так вірненько
Золоте моє серденько!

(Пристають до всіх і разом ходять довкола та співають)

Ми врочисто обіцяєм
Бути для всіх добрими
І науку твою люблю
Вовік-віки зберегти.

Нарциз (входить):

Я нарциз дивлюсь у воду

Бо на світі найдорожча
Наша Мати дорога,
Дяка шана їй сьогодні,
Многі, многії літа!

Ніна Наркевич

ПОДАРУНКИ ДЛЯ МАМИ В ДЕНЬ МАТЕРІ

Діти підготовляючись до Свята Матері, часто розпитують старших сестер, тіток чи сестричок на сходинах, — що подарувати мамі. І сестричка Марта одного року провела цікаву розмову, а потім гру.

— Чи ви, Соловейки, знаєте що найбільше могло б втішити у День Свята Матері Ваших мамів?

— О, сестричко, в цьому і є та проблема, що то трудно знати. Я питала вже бабусю про це — чим вона раділа, що їй дарували тоді мама та всі інші її діти? Вона казала — хустинки до носа, рукавички, чи книжку, або виплетений свeтер, шалик — щось таке...

— А мені оповідав вуйко, що він робив мамі коробочку на гудзики й голки та все інше, і мама була дуже задоволена, — озвалася Оленка.

— Я зроблю мамі вишивану закладку до книжки. Моя мама дуже любить читати книжки, в неї їх багато! Але, сестричко Марто, чи це можна так зробити й цього року, коли я те саме подарувала була мамі минулого року?

— Якщо в мамі багато книжок і мама їх читає, буде їй приємно мати тих закладок не одну, а кілька. Знаєш, є різні взори, з різних частин України, буде мама мати цілу збірку таких закладок, а вони будуть цікавими і для тебе, по них пізнаєш вишивки з різних закутків України, — порадила сестричка Марта.

— А моя бабуня казала, що їй подарувала моя мама спеціально на фортепіяні вивчений на її день вальс. Коли всі сиділи за столом, мама заграла той вальс перший раз. То була дуже велика радість її мамі і всім. А від того часу, — казала мама, — вона стала кращою ученицею в грі на фортепіяні, — сказала Маруся.

— А моя мама, — почала розповідати Іринка, — на Мамине Свято написала свій перший вірш. Бабця ним дуже зраділа, хоч казала, що не був він такий добрий, треба було його потім поправляти, переписувати кілька разів. Але бабуня дуже ним хвалилася. А потім мама писала далі вірші й навіть є в неї книжка з її віршами.

— Ну, а що я можу зробити, — озвалася Оля, — хіба вичищу мамині череві, або поскладаю книжки на полиці, ну й куплю квіти за свої гроші. Буду також дуже чемна, послужна цілий тиждень! Буду старатися, щоб мама не мусіла мені два рази казати щось зробити.

„Соловейки” почали одна перед одною придумувати, що вони могли б зробити корисне і цікаве для мамі. І сестричка їм пояснила, що можна багато всього придумати й подарувати мамі зовсім без грошей. Для того треба тільки доброго серця й уваги та зусилля. І сестричка Марта попросила своїх „Соловейків”, щоб вони по гутірці кожна написала потім до „Готуйсь” — який подарунок вона зробила мамі та як мамі він сподобався.

Сестричка Уля

СРІБНА ГРИВНА

„Князь Володимір на престолі — а се його сребро” з таким написом на срібній монеті за володіння князя Володимира грек Онисим приніс до тисяцького першу українську срібну монету — гривну, кажучи:

— Візьміть її, господине, і віддай князеві, нехай скаже, чи гідна вона, в такому вигляді, послужити руській землі та її кметям. Не пожалію труду, щоб набити їх стільки, скільки забажає князь.

Радослав зрадів, побачивши гривну, був гордий, що зможе вручити князеві такий цінний дарунок. Поспішав до княжих хоромів.

Князь саме повернувся з церкви з Богослужби. Побачивши тисяцького в дверях, озвався до нього:

— Що нового приносиш, господине?

— Господине князю! Прийшов тебе привітати цінним дарунком від грека Онисима. Ось тобі перша руська срібна гривна!

Князь незвичайно зрадів від такої несподіванки. Тому з великою цікавістю князь взяв ту монету в руки і пильно став на неї придивлятися.

А срібна монета немов пишалася своїм мистецьким виглядом. Круглолиця, з гладкими блискучими бережками, з подобою самого князя і тризубом, вона сміливо гляділа в добрячі очі свого владика. Гривна навколо зображення князя і тризуба мала напис: Князь Володимір на престолі — А се його сребро.

Князь замислився, бо знав, що повинен цю срібну гривну виряджати в дорогу, бажав, щоб її мандрівка була щасливою. Життя ж не іграшка. Вирішити долю гривни не було легко. Довго думав, але нічого не міг вгадати.

Золота монета Володимира В.

Та саме тоді увійшов княжий отрок, повідомляючи, що прийшли братчики монахи від ігумена Антонія. Князь відразу повеселішав. Гривна лежала в його долонях. Братчики, склавши руки на грудях і схиливши голови привітали князя:

— Поклін господину князеві і молитва від усього братства та його ігумена Антонія.

— Сам Бог вас приводить, — мовив князь. З чим же Бог післав, що були ласкаві відвідати мої хороми?

— Ми прийшли до тебе, як до свого благодітеля і добродія. Нашим просфорникам не вистачає пшеничного зерна. Так не поскупи своєю жертвою, ласкавий князю, коли бажаєш, щоб принеслась жертва Господня в Твоїх святинях.

— Нічого не жалію для Христа — Господа і для слави руської землі. Прийміть від мене, як милостиню, цю першу срібну гривну. Хай вона йде на діло Боже і Божу хвалу.

І князь подав срібну гривну монахам.

Варлаам взяв її з найбільшою шанобою, подякував, поблагословив князя і обидва монахи вийшли.

І так срібна гривна відчувала себе вдоволеною, бо ж добра воля і благословення князя давали їй повну за поруку на щасливу життєву дорогу.

— Срібна гривна, срібна гривна! з захопленням шептали монахи, повертаючись до монастиря. Вони знали, яку велику несподіванку принесуть своєму ігуменові. Застали його, як ходив по келії з чотками і молився.

— Отче Антонію, поклін від князя — господина і милостиня. Дивися, яку чудову гривну передав тобі для просфорників наш владика. Це перша руська срібна гривна.

Ігумен Антоній узяв срібну гривну в руки, з докором подивився на нерозважних і легкодушних братчиків і сказав:

— Срібло — спокуса диявола і загибель душам. Мирові його треба віддати, воно там належить. Ідіть зараз на подільське торговище, до купця Петрила, хай, дасть вам за неї пшеничного зерна на просфору.

І соромно стало братчикам від такої догани ігумена. Братчик Варлаам стиснув у долоні гривну, вийшов з товаришами на подвір'я і почав готувати віз в дорогу до города.

На торговищі Подолу кишіло людьми: кметями і смердами, боярами та дружинниками. А між рядами увихалися княжі митники, що збирали податки до княжої скарбниці. Сюди й заїхали наші братчики з монастиря.

Купець Петрило привітав своїх постійних покупців веселою усмішкою,

знав, що монахи потребують зерна. А Варлаам підійшовши до купця, сказав:

— Господине Петриле, я прийшов поздоровити тебе справжнім княжим даром. Ось тобі перша руська срібна гривна, яку пожертвував нашому монастиреві князь Володимир. А що не годиться сріблу перебувати в нашій обителі, ігумен Антоній передає її тобі, щоб дав ти нам за неї чистого пшеничного зерна на просфору.

Петрило почав з увагою придивлятися до гривни, його обличчя усміхнулося до монети. Гривна відразу забула холодні очі ігумена. Але, коли прочитав на монеті напис, з найбільшою пошаною стиснув її двома тугими пальцями й вкинув у шкіряний гаманець. Не подобалося це гривні, вона навіть дзенькнула один раз. Сірий гаманець став її першим мешканням. На велике здивування вона побачила — вона не сама. Біля неї лежали подібні до неї подруги. Вона запитала їх:

— Що ви тут робите і чого збилися в таку купу? Хіба ж годиться тут сидіти й нудитися, коли на світі так весело й гарно?

Монети забряжчали раптом сміхом, а одні з них, золотник, зідхнув і сказав:

— Ой, дитино! Це ж наша доля перебувати в людських гаманцях. Ми попали до чесноі і богобоязливої людини, до купця Петрила. Він відпустить

нас на волю між люди, не буде довго тримати в неволі. Бував я вже в різних країнах, бував у гаманцях різних людей — грошолобних юдеїв, був у самому Цареградї, у варягів, проте найкраще жити між нашими кметями — це богоугодні й чесні люди. А є грабіжники варяги — лукаві люди. Навіть крови не пожаліє, щоб здобути нас. Та пощо це все кажу. Будь ласка, скажи нам, звідкілля ти прибула, бо скільки я живу, а такої повновидної і хорошої, як ти, ще не бачив.

Срібна гривна аж зарум'янилася від гордощів та від радощів.

— Ах! Мій батько — сам князь Володимир, владика всієї руської землі. А коли не вірите, то ось подивіться, що тут на моїх грудях написано.

— Так і справді! Я також маю на собі печать князя. Золото і срібло завжди має ціну в людей.

Хотів ще щось сказати, але сталося щось таке, що він уже не міг і слова вимовити.

Цікава срібна гривна запитала свого сусіда червінця тихенько, а він відповів:

— Мабуть Петрило вкинув нас у скриню. Будемо відпочивати, сестричко!

Але на ці слова вже ніхто не встиг відповісти, навіть срібна гривна. Золотники, червінці і гривні, що поселилися в шкіряному гаманці Петрила, мусіли ждати нового ранку, щоб їх взяла рука хазяїна і понесла між люди.

Скорочено за **Миколою Погідним**
розповіла **Сестричка Уля**

Запитання:

1. Хто виготовив першу руську срібну гривну і як вона виглядала?
2. Чому князь Володимир довго роздумував над майбутньою долею срібної гривни? Чому втішився тим, що гривну забрали монахи на закуп пшениці?
3. Яка була дальша доля срібної гривни? Куди вона помандрувала з монахами, а згодом і далі. Яка розмова відбулася поміж гривною і золотником?
4. Де була її зустріч з іншими монетами? Якими саме?

Великий князь Володимир (із «Життя Бориса і Гліба»)

Срібна монета Володимира В.

ОЙ ВЕСНА, ВЕСНА

Народна пісня

- Ой весна, весна —
днем красна,
Що ти нам, весно, принесла?
- Принесла я вам літечко,
Щоб родилось житечко,
Ще й озимая пшениця
І усякая пашниця,
Ще й червоні квіточки,
Щоб квітчались діточки.

ДОЩ

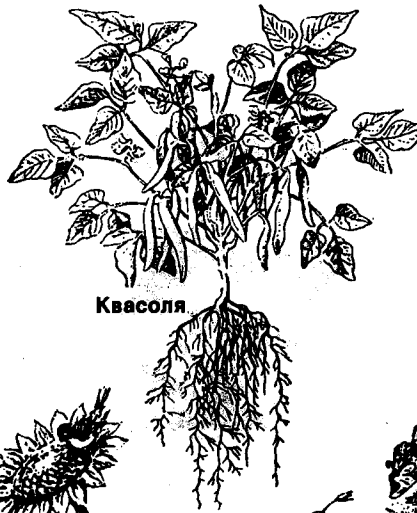
Грім гуркоче навкруги,
Хмара дощ несе в луги.
Лийся, дощику, навкруг
На поля,
Баштан
І луг.
Лийся, лийся над травою,
Молодою,
Запашною,
Лийся, дощик,
Лийся густо
На качанисту капусту,
Лийся, лийся, наче з бочки,
На зелені огірочки,
На петрушку,
На чорнушку,
На квасолю,
Бараболу,
І на мак,
На пастернак,
На коноплю і на льон,
На козелець, на пасльон,
На буряк,
Гладкий,
Чубатий,
І на сонях
Головатий.
На червоні помідори,
І на рапс і на цикорій.
Дощик, лий, дощик, лий
І на кользу, й на рижій,
Кукурудзі
Вимий коси,
Лопоти, шуми
В горосі,
І у просі,
В синьому люпині,
У червоній конюшині,
Опустись на дині,
На смугасті кавуни,
Що ростуть на ціліні.
Лийся, дощику, кругом,
А найбільше над вівсом,
Над вівсом
Над ячменями,

Над житами,
Пшеницями,
Заіскрись на сочевиці,
На люцерні і на виці,
Припади до гречки,
З медом на вершечку,
Не мини й стеблини,
У моїй країні,
Всюди, дощику, співай
В на щастя, й на врожай!

М. Стельмах

Конюшина
червона

Квасоля

Шпинат

Соняшник

Стебло бєрезки польової

Стебло огірка

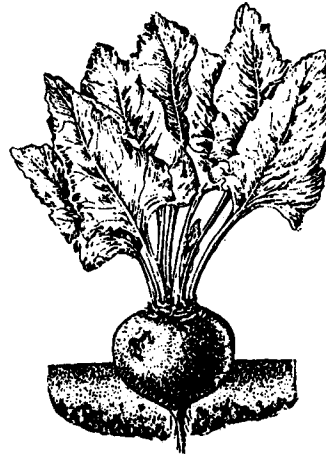
Гроно плодів винограду

Соя (угорі плоди сої).

Льон

Буряк столовий

Пшениця,

Лобода біла

Малюнки М. Худяка

НАЙКРАЩЕ ЗАВДАННЯ

В одній школі, з нагоди „Дня Матері”, учитель без будь-яких пояснень завдав учням написати завдання на тему „Материнські руки”.

Учитель запропонував одній учениці прочитати своє завдання.

Дівчинка прочитала: „Руки матері. Одною рукою варить обід. Другою зашиває батькову сорочку. Іншою заплітає мої коси, коли я збираюся до школи. Іншою..., іншою”

Кляса регочеться.

— Слухай, дитино, — перебиває вчитель, — скільки рук має твоя мама?

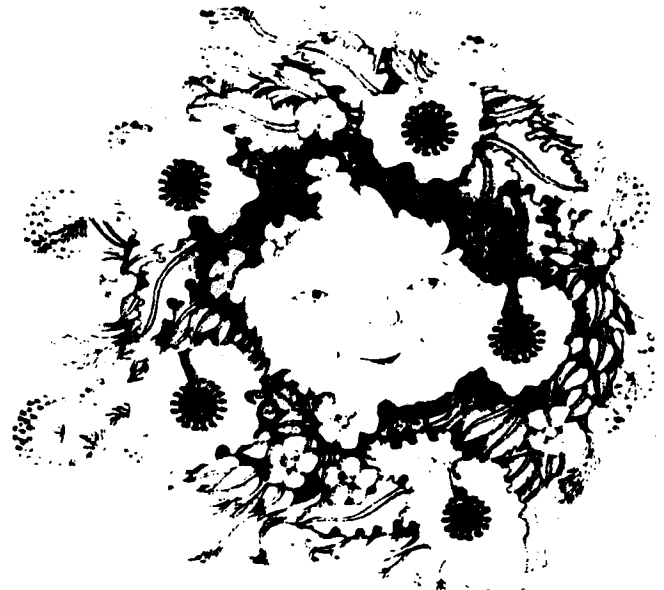
— Дві, — відповідає дівчинка. — Для батька і для нас п'ятох дітей для кожного по дві. Разом дванадцять. Кухня, стайня і поле — для кожного по дві. Разом шість. Дві для бідних — це знову дві, а дві для Бога, коли молитися. Ра-

зом 22 материнські руки... Так казала одного разу нам бабуся.

— Дитино, — сказав учитель, — коли так, то й Бог буде мати для Твоєї мами дві руки. Ти найкраще написала це завдання.

Запитання:

1. Про які рослини є мова у цій поезії? Вичисліть їх
2. Чому поетові так бажалося, щоб дощ не оминув ані однієї названої ним рослини? Чи всі рослини побажані господарям хліборобам, садівникам і огородникам?

Сторінки пластових малят

ДЯТЛИКОВА ШКОЛА

Дятлик школу відкриває,
Всіх до себе зазиває:
— Щоб рахунок добре знати,
Будем вчитись рахувати! —
Стукнув раз —
Одуд прилетів на в'яз.

Стукнув два —
Прилетіла сова.
Стукнув три —
Вийшли з річки бобри.
Старший кричить:
— Навчіть і нас лічити!

Анатолій Камінчук

СТІЛЬКИ ПОМИЛОК

— Ніяк не можу зрозуміти, Лесю, як
це одна людина може зробити стільки
помилко, — каже вчителька, віддаючи
домашнє завдання.

— О, це не одна людина, прошу
пані. Ми писали завдання разом з
братіком.

ЛИПКА

Я, маленька липка
Виросту велика, —
Не ламай мене.

Я медовим цвітом
Зацвіту над світом, —
Бережи мене.

Тінь тобі я кину
У гарячу днину, —
Ти шануй мене.

Від дощу сховаю
Вранці серед маю, —
Ти полий мене.

Будемо з тобою
Ми рости обоє, —
Ти люби мене.

Виростеш за роки,
Підеш в світ широкий, —
Не забудь мене.

Платон Воронько

ДОЩ—КОСАРИК

Враз набігли
Чорні хмари,
Припустився
Дощ-косарик.

Сіяв, віяв —
Не косив,
Тільки трави заросив!

А. Камінчук

КАЗКА ПРО ЧМЕЛИКА

Заки почнемо розповідати казочку про чмелика, познайомити читачів треба з Роєм Очайдушків, які були дуже славні у Пласті з того, що дуже любили жити у великій згоді, що слухали радо розповідей своєї Сестрички, що мали багато зацікавлень, як то жити, щоб їх усі любили. А було це тоді, коли Пласт щойно почався у різних країнах по Другій світовій війні, тобто при кінці 1950-их років.

Одного разу, прийшовши на сходи, сестричка Леся дуже здивувалася: Очайдушки були мовчазні, насуплені, забули про бойовий спосіб відкриття сходин, а новачки Утя і Таня виглядали заплакані.

— А скажіть же, що це таке у вас скоїлося. Чи ви, Утю і Таню, чогось посварилися?

— Бо то, прошу сестрички, Утя принесла знімок хатки своєї бабуні у ній там всі мешкали — Утині дідусь і бабуня з усіма. А Таня сказала, що то неправда! В Україні таких маленьких і бідних хаток нема. Вони посварилися. А ми всі — одні були за Таню, інші за Утею, —

схвильовано розповідала Таля.

— Бо, прошу сестрички, — перебила їй Таня, — тут у нас такі високі хмародери аж до хмар, я думаю, що в Україні мусять бути аж до неба. А ця Утина знімка смішна. Хатка така маленька і бідна!

Взяла сестричка знімок, усміхнулася і якимось так ласкаво дивилася на нього, так уважно і довго оглядала, а потім озвалася:

— Я вже знаю, мої Очайдушки, чого ви посварилися. Зараз же подайте собі руки. А ти Таню, перепроси Утю, що ти не хотіла повірити їй.

Очайдушки зараз же це і зробили, закрутилися своїм роєвим звичаєм довкруги Тані й Уті в хороводі, приспівуючи:

Ухух ху-ху-ух,

Все згідливий Очайдух!

А тоді сесричка почала говорити:

— А тепер, коли вже ми в згоді, я розкажу вам казочку. Вона буде про чмелика, таку мушку, що подібна до бджілки.

Чмелик любить літати з квітки на квітку пити з них солодкий медок. А коли сонечко заходило, роса спадала на землю, він ховався до своєї хатки. То була маленька ямка в землі під травичкою. Спав чмелик там до ранку, а ранком знову літав аж до вечора.

Одного разу залетів чмелик далеко-далеко від своєї хатки й заблукався, не міг знайти своєї хатинки.

— Бідний я, згубив дорогу до своєї ямки, а тут вже й сонце заходить. Де я нічку перебуду? — бідкався.

Почула це вивірочка, висунула свого носика з дупла:

— Ходи жити до мене. В мене тепленько, затишно в дуплі, горішків маю багато, буде й для тебе.

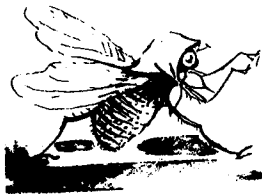
— Дякую тобі вивірочко! Та я до тебе не піду, бо сумно мені за моєю хаткою.

— Оттакої — здивувалася вивірка. А яка ж то твоя хатка?

— Моя хатка — маленька ямочка в землі. Та вона мені рідна. Я іншої не хочу!

— То ти за ямкою в землі так плачеш? — розсміялася вивірка аж за животик вхопилася! А чмелик полетів, розмахуючи крилами щораз швидше.

Почула це пчілка-посестра, як плакав бідний чмелик. Поспішила йому на рятунок:

— Не плач, чмелику-братіку! Не тужи за своєю ямочкою в землі. От ходи до мене до мого вулика. Там тепло — затишно, а на зиму буде кругом вулика загата. У щільнику в мене буде стільки меду, що на всю зиму нам вистане. Ходи до мене.

— Не піду, пчілко! Нелюбо мені у тебе у твоєму вулику. Я хочу до своєї ямки, бо вона мені рідна!

Розлютилася пчілка: Що ж не хочеш, то не йди! Шукай собі своєї ямки!

Довго-довго літав чмелик та за своєю ямкою плакав. Просили його до себе і мурашки у своє муравлище, і лис у свою нору, і ведмідь у свою гавру. Та до нікого не хотів іти чмелик. І всі з нього сміялися, що їх багатою та гарною хаткою погорджує, а за своєю ямкою побивається!

А чмелик з утоми й журби ледве крильцями ворухив. Вже сонечко за ліс ховалося, вже роса покривала його крильця росю. Коли ж глянув на стебельце травички — а то його рідна хатка — маленька ямочка на узліссі. Ой, і зрадив чмелик, і радісно сплеснув лапками, пустився гопака кругом своєї хатки, і бринів крильцями: „Оце моя хатка, моя рідна, найкраща у світі!

Продовження розповіді про сходи Очайдушків і про чмелика буде в наступному числі. Подано скорочено за Лесею Храпливою

Запитання:

1. Що трапилось одного разу на сходах Очайдушків ще заки прийшла сестричка?
2. Як сестричка помирила Таню і Утю?
3. Яку казку розповіла сестричка новачкам?
4. Чому чмелик не скористав із запрошення до своєї хатки вивірки, пчілки, лиса, мурашки, ведмедя?

ЧОГО, УКРАЇНО?

Україно! Рідна Мати,
Чого ж Тобі загинати?

Маєш квіти і пшеницю,
Маєш трави і живицю,
І ліси і бори,
І поля і гори.

А Тобі це все забрали,
Всі хати пограбували,
Все добро Твоє згубили,
І Тебе не пощадили.

І поетів не лишили,
У в'язницю повкидали,
Бо вони хотіли волі,
Справедливості і долі.

Україно! Рідна Мати,
Чого ж Тобі загинати?

Марта Зелик, 11 років
„Веселка” 11/1966

Крутиголівки для мудрої дитинки

Дорогі Любителі Крутиголівок!

Ми далі повинні дбати про вивчення нових слів, правил відміни їх, будови речень, словом, прикладати зусиль, щоб все краще володіти рідною мовою, щоб могли нею свobodно висловлюватись і правильно писати.

Подаємо різні вправи для покращення нашого знання української мови:

I) Які це букви?

У цих словах бракує двох перших букв. Які це букви? Подайте їх на місцях рисок.

— — ти	— — тько
— — тінка	— — течко
— — туненька	— — тенько
— — тіночка	— — тонько
— — туся	— — тусьо
— — тусенька	— — тусь
— — точка	— — туньо
— — тонька	— — туненько
— — тінонька	— — тусенько
-
— — ня
— — нька
— — нечка

У цих словах заховане багатство здрібнілих та пестливих слів, що ними можна висловити відтіні почувань.

II) Перевірте своє знання історії України. Ось тут імена з історії України. До поданих імен додайте прізвища. А риси допоможуть їх пригадати.

1. Ярослав — — — — —
2. Володимир — — — — —
3. Іван — — — — —
4. Богдан — — — — —
5. Симон — — — — —
6. Михайло — — — — —
7. Єген — — — — —
8. Тарас — — — — —
9. Тарас — — — — —
10. Петро — — — — —

III) Про кого розповідає цей вірш?

Хто це він отой монах,
 Що перо в його руках?
 Описав він давню Русь,
 І либонь не помилився
 Що історія така:
 Із крила у гусака
 Вирвано перо було,
 Слушну форму здобуло, —
 І монах писати почав
 (У чорнило умочав).
 І на чім писав? Скажіть,
 Повість цю, також назвіть

Богдан Федчук

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

Дорогі Читачі!

Редакція з усіма співробітниками дуже вже чекає на Ваші листи, фотографії з життя у Вашому рою, гнізді та станиці. Як Вам, певне вже відомо, в Україні також вже існують пластові осередки. Цього року вони матимуть табори у Карпатах. І їм певне буде цікаво познайомитися через „Готуйсь” з Вами — дітьми, юнацтвом та всіма іншими членами Пласту, що живуть поза Україною. Вони знають, що ми тут маємо свій журнал „Готуйсь”. Мабуть будуть цікавитись, що Ви в ньому пишете, як працюєте, що думаєте і як плянуєте пластавати в майбутньому.

Тому відізьвіться усі з своїх осередків. Коли будете в таборі, напишіть привіт не тільки для „Готуйсь”, але й для новачок і новаків та всіх дітей в Україні. Вони хочуть знати якнайбільше про нас, мати з нами контакт. Тому й звертаємося з цим проханням до Вас, щоб Ви не забули про це й відповідно підготувались у таборах.

Чекаємо Ваших листів, фотографій і дописів.
Готуйсь!

**Сестричка Тоня Горохович
Редактор „Готуйсь”**

Розгадки крутиголівки ч. 1/1990

1) Ковальчук, Коваленко, Ковальський, Ковалів, Ковалюх, Ковальченко, Ковалівський, Коваленченко, Ковальківський, Ковалінський.

2) Мова, слово, сорока, тритон, триб, надбіг.

3) Іти, бігти, поспішати, їхати, стрибати, їздити, скакати, крутитися, перебігати, маршувати.

4) У словах випадають: лука, дідище, запашний, бобровий, гарний, спить, внизу, мовчки.

5) Батожиста квасоля — дуже видовжені стручки; набокуватий кавун — дуже плескатий; Оце ж так плачно та досадно — дуже болісне почуття; Дощ мрячить — довго іде докучливий дощик. Буває задощиться — буває довго іде дощ; Страх мене обліг — дуже перестрашився.

6) Поволі, полі, неба, Упала, треба; Поставили, ніс, розбитий.

Ч.2/1990: Поет невідомий, не подав свого прізвища, але видно, що йому мова дуже дорога.

2) САД, СУМ, РІД, САД, ЧУД, СУМ, ДУМ, СІК, ДІМ, КУТ, СУД.

Адрія Пеленська 6 років новачка з Торонта

Говорю
Юрчик
Зранку - а встав наш зрання,
Каже до
Каже „-у, мій сину!
Лини твої імянини,
Свято святого
Що убив лихого.
Ось я купила:
Щоб ти міг в братись
У - ит завзяту.
Каже „Любий сину!
Ось про - у.
Про - и, - а і - и
Відний степ і
Щоб и що - дини,
Где на славу України.

3) М'який, вузький, веселий, теплий, лінивий.

4) Колосковий, білий, радісний, золотий, садковий.

5) Царівна жаба, Солом'яний бичок, Калинова соплка, Котигорошко, Котик та півник, Вовк та собака, Пан Коцький, Злидні, Правда і Кривда, Яйце-райце.

6) Сніг.

7) — ні до порога; — поки не перескочиш; — Бог береже.

8) Діти — це майбутні дорослі, вони будуть творцями історії і культури народу, а разом з тим і майбутнє та слава народу.

ГАЛЕРІЯ ГОТУЙСЬ

Дорогі любителі малюнків-рисунків!

У цьому числі рисунки-малюнки тільки Роя „Соловейки” з Торонта, одного тільки хтось нам передав з України. Його намалювала дівчинка Міля, а на звороті подано, що пришло також свої малюнки Ганя. На жаль, не знаємо ні прізвища дівчаток, ні звідки вони. Можливо хтось нам допоможе довідатися хоч дещо про них. Міліні квіти намальовані гарними кольорами.

У „Соловейків” різні теми на малюнках. Вони також кольорові. На жаль, неможливо їх такими подати в „Готуйсь”. А знаєте чому?

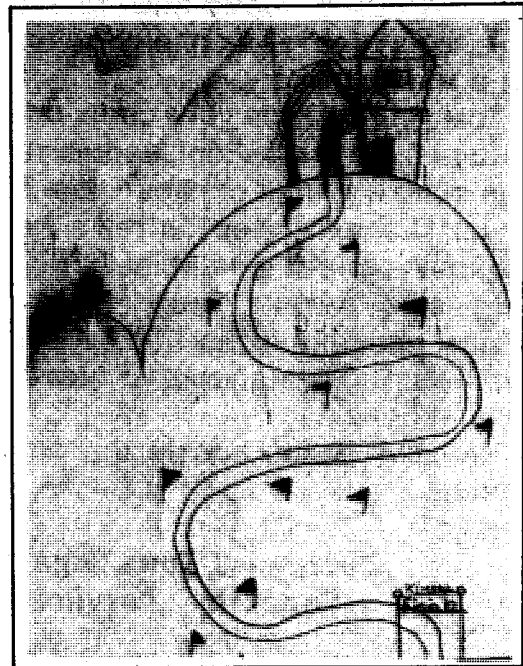
А це Таля з Роя „Соловейки”, Торонто гарно намалювала Соловейка, що сидить при дорозі і випускає з дзьобика ноти.

Олександра Залуцька — Соловейко співає.

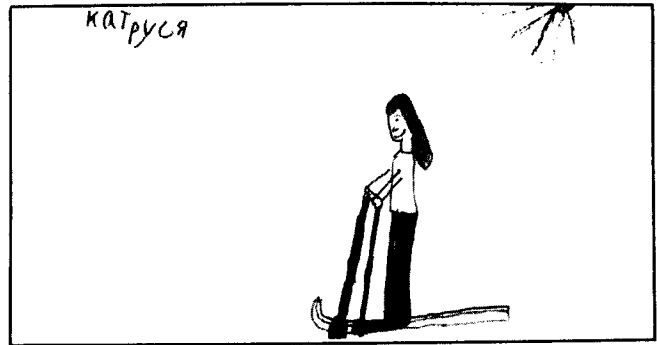
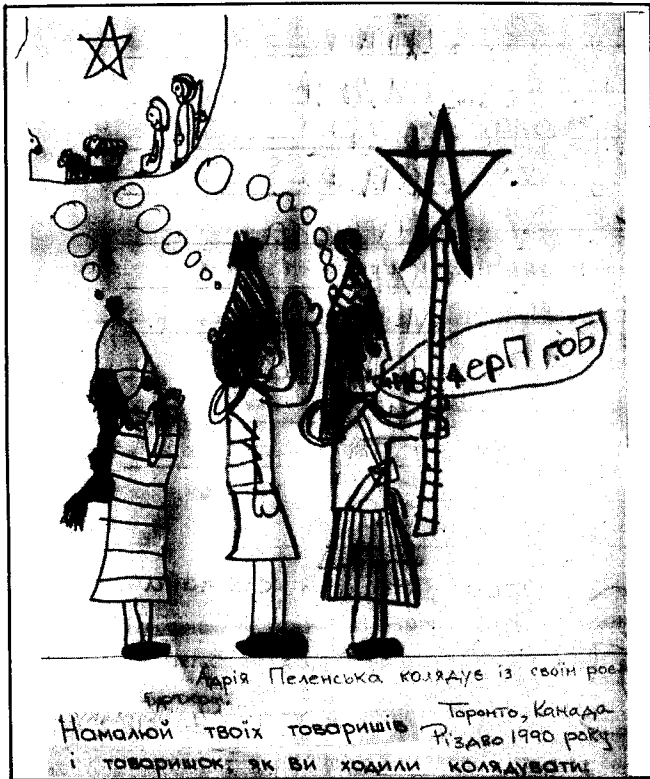
Адрія Пеленська колядує із своїм роєм у Різдво 1990р. Запрошує, щоб інші новачки нарисували — як вони колядували.

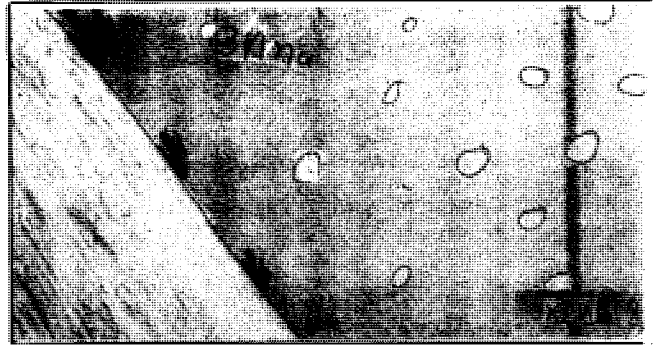
А це, мабуть, Адрія з'їжджає на лещатах з високої гори.

Гарний соловейко — Галинка Залуцька (8 років), Торонто.

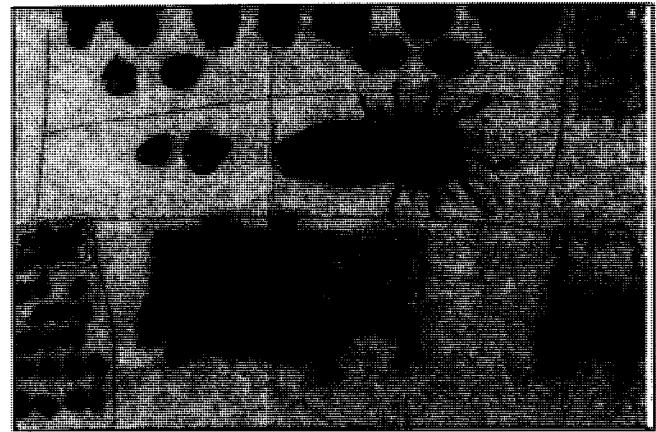
Катруся Селерс — лещетарка на тлі синьої хмарки — 8 років з Роя „Соловейки”. Торонто

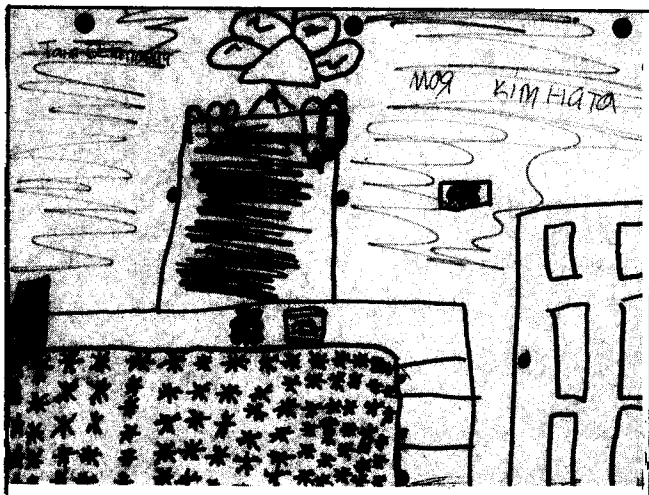
Зима — малюнок Христі Роя „Соловейки” з Торонта. Злітають вони з високої гори.

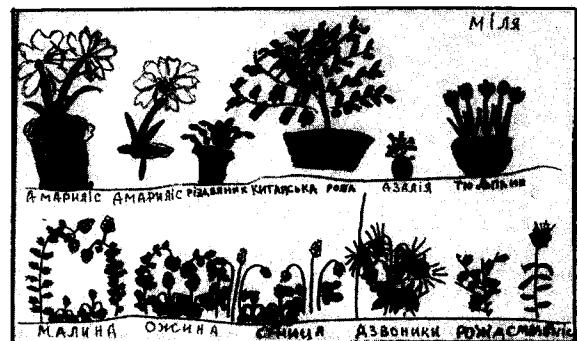
А це кімната Наталі Юник (8 років), Соловейка з Торонта.

Так виглядає кімната Б'янки — одного з Соловейка з Роя в Торонті.

Кімната Тані Остапович — Соловейка з Торонта.

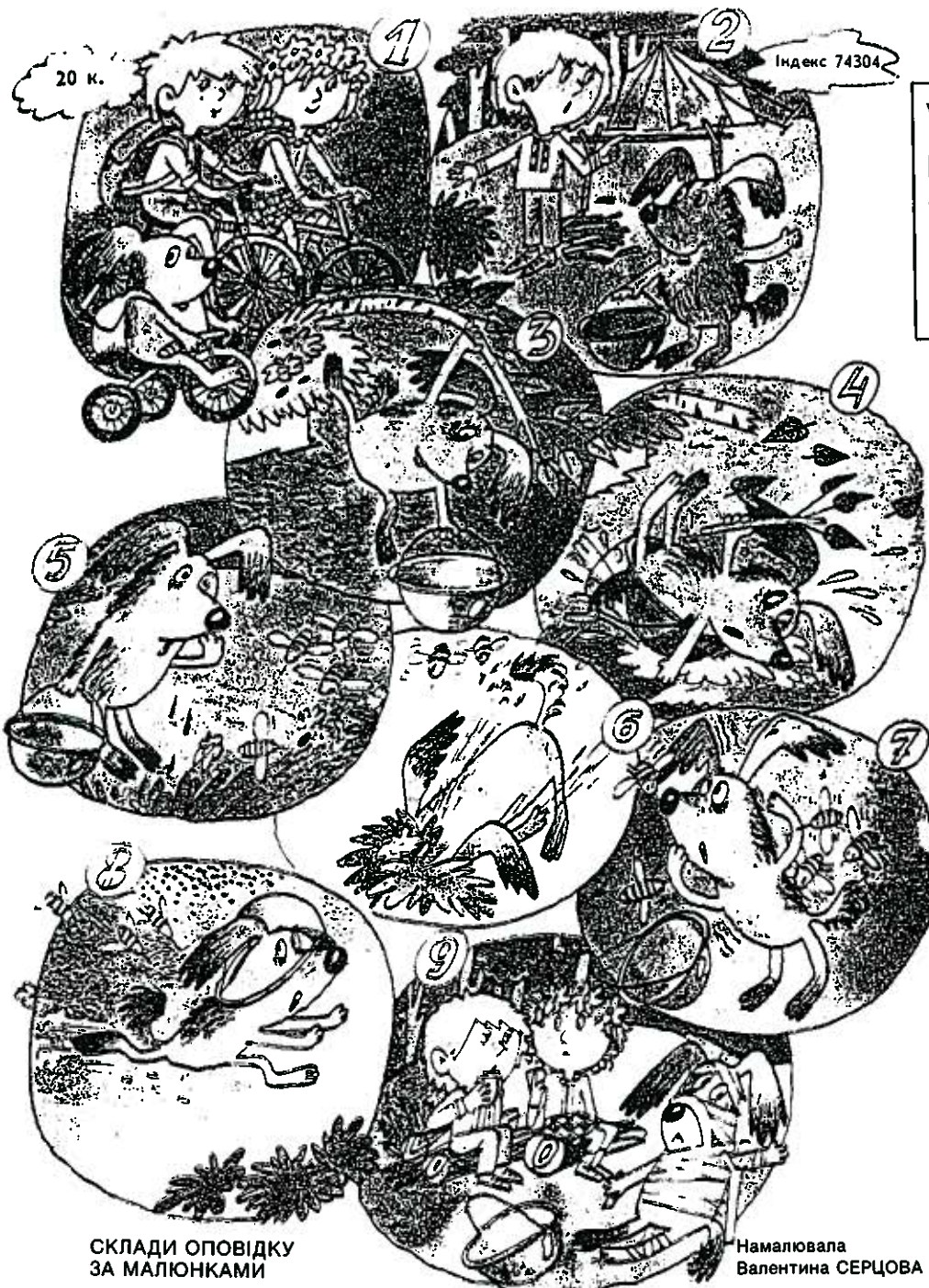

Малюнки квітів дівчинки Мілі з України. (Більше нічого невідомо про Мілю).

ЯК ЗРОБИТИ

Дорогі Любителі КНИЖКИ!

У цьому числі не буде звичайного майстеркування. Подаємо іншого роду завдання: Складіть оповідання, пояснюючи події, що про них розповідають окремі дев'ять рисунків. Які пригоди мали під час своєї подорожі роверисти?

СКЛАДИ ОПОВІДКУ
ЗА МАЛЮНКAMI

Намалювала
Валентина СЕРЦОВА

У СОРОКИ МОРОКА

Каже дятлові сорока:
— Отака мені морока:
Маю сорок сорочат,
І всі білобокi!

Анатолій Камінчук

РОМА РОБИТЬ РАМУ

Рома робить
Раму.
Рома кличе
Маму:
— Подивися,
Мамо,
Яка гарна Рама!

Анатолій Камінчу

УСМІХНИСЯ!

Небезпека

— Бачив ти? Той кінь
хотів мене вкусити в
ГОЛОВУ.
— Мабуть, почув сіно.

